

Jaarverslag 2022 Stichting Natuurhus Almelo

Opgericht:	04-07-2013
KvK-nummer:	58319875
Bezoekadres:	Natuurhus, Hagenborgh 4, Almelo
Postadres:	De Jager 5, 7609 JS, Almelo (adres secretaris)
E-mail:	info@natuurhusalmelo.nl
Website:	www.natuurhusalmelo.nl

Vooraf

De Stichting Natuurhus Almelo is opgericht op 04-07-2013 ten kantore van notaris Bolding te Almelo. Dit "jaarverslag 2022" is het tiende jaarverslag dat wordt uitgebracht.

Redenen voor de Stichting om een jaarverslag uit te brengen:

1. het is verplicht volgens de eigen statuten (artikel 9, met name 9.2);
2. de Stichting is een verplichting hiertoe aangegaan in een Dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Almelo, ondertekend op 19-05-2014 door de heer Andela, wethouder en door de heren van Marle en van Dijk, resp. voorzitter en secretaris van de Stichting;
3. het is een verplichting, voortvloeiende uit de ANBI-status die de Stichting al vanaf haar oprichting bezit.

Sinds 01-01-2014:

- verricht de Stichting middels een Dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Almelo activiteiten die voortvloeien uit gemeentelijke verplichtingen krachtens het Verdrag van Aarhus (door Nederland geratificeerd op 29-12-2004);
- heeft de Stichting van de gemeente het pand Deldensestraat 205, Almelo in huur gehad tot 1-10-2021, dat onmiddellijk werd omgedoopt tot Tijdelijk Natuurhus en dat het "centrum voor natuur, cultuur, milieu en duurzaamheid" was totdat het definitieve Natuurhus in het centrum van Almelo betrokken werd in 2021.

Bestuurlijke zaken

Op 31-12-2022 was het bestuur als volgt samengesteld:

Voorzitter:	Hans Oude Luttikhuis
Secretaris:	Ellen Rodenstein
Penningmeester:	Ab Bent (tevens 2 ^e voorzitter)
Leden:	Geesje Vinke Mini Eshuis Ben van Veenen Ed Heijstek Peter Ruding

Het bestuur van de Stichting Natuurhus Almelo heeft in 2021 afscheid genomen van Edwin Sarink, die namens AstronA in het stichtingsbestuur zat. Zijn vacante plek werd door Ed Heijstek (ook AstronA) overgenomen. Ook werd Ineke v.d. Berg als bestuurslid IVN uitgezwaaid, het IVN-bestuur beraadt zich over invulling van de vacature.

Het bestuur van de Stichting vergadert minimaal maandelijks met, als de ontwikkelingen het vragen, ingelaste vergaderingen. De notulen van deze vergaderingen zijn leidraad voor de communicatie met de 6 verenigingen en de nieuwsbrieven die tweemaandelijks aan leden, donateurs, sponsoren, stakeholders worden verstuurd. Buurtbrieven worden ettelijke keren verspreid in het centrum van de stad om de contacten met de omwonenden in stand te houden.

Op social media (Het Natuurhus is actief op Facebook, Instagram en Twitter) worden de activiteiten opgevoerd. Dat het gewaardeerd wordt, is te zien aan het toenemende aantal "volgers".

De financiële verslaglegging van de Stichting wordt in het financieel jaarverslag 2022 verantwoord met ondersteuning van Wansink & Partner te Almelo.

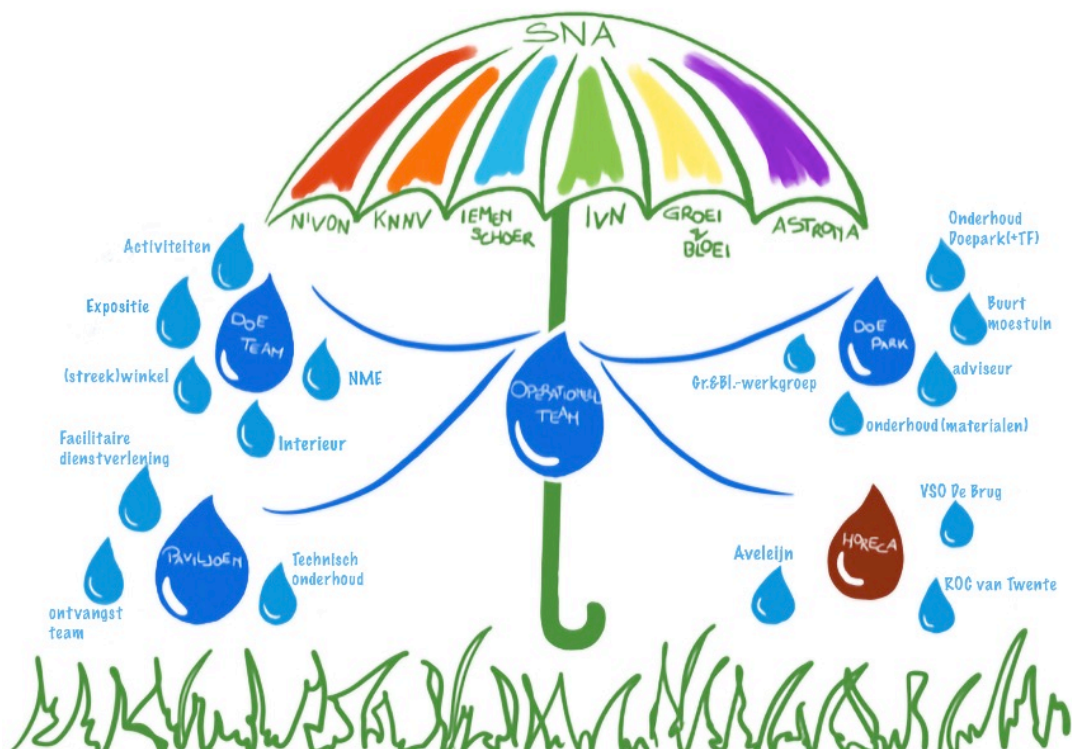
Doelen realiseren met vrijwilligers

Volgens artikel 2 van de statuten heeft de Stichting een drieledig doel:

1. Bewustmaking en interesse bevorderen bij het publiek voor natuur, cultuur, milieu en duurzaamheid in brede zin;
2. Het aanleggen, onderhouden en op projectbasis versterken van Doepark de Hagen in het centrum van Almelo (Hagenpark) met bijbehorende faciliteiten voor kinderen (waterspeelplaats), ouderen (beleef- en beweegtuin), buurt (buurtmoestuin) en inwoners van Almelo (park met beekloop, bovenstaande onderdelen);
3. Het realiseren van een fysiek centrum – het Natuurhus – van waaruit de uitvoering van de NME-taken gerealiseerd kan worden. Daarnaast zullen voor de gemeente t.z.t. projecten worden uitgevoerd op structurele basis die de bewustmaking en interesse van het publiek voor o.a. water, afval, milieu en stadslandbouw moeten vergroten.

Het bestuur van de SNA heeft in 2022 het organisatiemodel een enigszins gewijzigde vorm gegeven, waarbinnen alle disciplines, verantwoordelijkheden en werkgroepen, commissies c.q. besturen zijn opgenomen (de uitwerking van de "druppels" wordt in een bijlage toegelicht).

Deze toelichting is, evenals dit organisatiemodel, te vinden op www.natuurhusalmelo.nl).

Binnen SNA en de verenigingen zijn momenteel meer dan 125 vrijwilligers actief in werkgroepen, commissies of besturen. Het totale ledenbestand van de 6 verenigingen bedraagt ruim 600.

Het ouder wordende vrijwilligersbestand baart het bestuur wel zorgen, er wordt gekeken naar manieren om jongere vrijwilligers te betrekken bij de activiteiten van SNA.

Transformatie Doepark de Hagen

Doepark

In 2022 is een aantal vervolgstappen gezet om Doepark de Hagen verder te transformeren tot een groen, educatief park met de kanttekening dat in een Doepark de werkzaamheden en ontwikkelingen nooit ten einde zijn; er zullen voortdurend projecten worden opgepakt (en oude afgestoten), soms zijn nieuwe inzichten daar debet aan, vaak nieuwe ideeën.

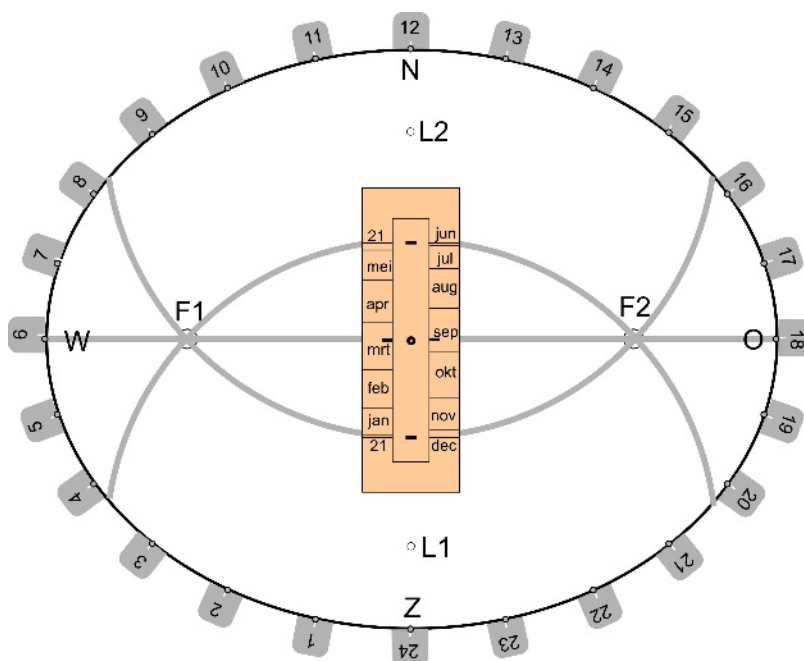
Analematische zonnwijzer AstronA

AstronA heeft zich sinds de eerste plannen voor het Doepark met bijbehorend Natuurhus ingezet voor een analematische zonnwijzer in het Doepark. De realisatie van deze educatief belangrijke toevoeging aan het park vond plaats in de zomermaanden; de feestelijke opening was op 30 september met een zeer interessante lezing van Govert Schilling en de bijbehorende opening.

AstronA heeft voor belangstellenden documentatiemateriaal ontwikkeld zodat schoolkinderen en andere bezoekers van het park zich over de werking en gebruik van de zonnwijzer kunnen laten voorlichten.

De onderdelen van de zonnwijzer

De zonnwijzer bestaat uit de volgende onderdelen.

De grote ellips met de getallen voor de uren. De twee brandpunten van de ellips F1 en F2. In het midden de datumplaat. Een rechte lijn van oost naar west

Twee cirkelbogen en de twee middelpunten van deze cirkelbogen, L1 en L2.

De datumplaat is een soort kalender die uit twee delen bestaat. Een deel van zuid naar noord, 21

mrt, apr, jun en 21 juni. Een deel van noord naar zuid, 21 juni, jun, aug, sep, okt, nov, dec en 21 december.

Het aflezen van de zonnetijd en het berekenen van de horlogetijd

Je gaat tussen de twee delen van de datumplaat staan ter hoogte van de datum.

Jouw schaduw komt ergens op de grote ellips. De tijd die je dan afleest is de plaatselijke zonnetijd.

Tijdens de wintertijd is de tijd die je horloge aanwijst ongeveer een half uur meer dan de zonnetijd.

Tijdens de zomertijd wijst je horloge ongeveer anderhalf uur meer aan dan de zonnetijd.

Tijd van opkomst en ondergang van de zon tijdens begin lente, zomer, herfst en winter

Elke cirkelboog en de rechte lijn snijdt de ellips in twee punten.

Het snijpunt aan de westelijke kant geeft het tijdstip van zonsopkomst aan.

Het snijpunt aan de oostelijke kant geeft het tijdstip van zonsondergang aan.

Voorbeeld. De rechte lijn snijdt de ellips in de punten 6 uur en 18 uur. De lijn gaat door twee datums: 21 maart en 21 september. Dus begin van de lente en begin van de herfst. De zon is dus 12 uur boven de horizon op die twee datums.

Voorbeeld. De cirkelboog door 21 juni snijdt de ellips ruim twee uur eerder en ruim twee uur later. De zon is die dag ruim vier uur langer boven de horizon.

Voorbeeld. Op 21 dec is de zon ruim twee uur later op en ruim twee uur eerder onder tijdens het begin van de lente of herfst.

Conclusie: Hartje winter is de zon ruim acht uur korter boven de horizon dan in hartje zomer.

Buurtmoestuin

De Stichting tracht steeds meer buurtbewoners bij de activiteiten rondom de buurtmoestuin te betrekken zodat de sociale betrokkenheid van inwoners van de binnenstad wordt vergroot.

IVN heeft voor een 15-tal geïnteresseerde buurtbewoners en vrijwilligers in navolging van de Stichting een tweede cursus "moestuiniëren" opgestart die in 2022 en in 2023 zal worden gegeven. Voor meer informatie over de buurtmoestuin: www.natuurhusalmelo.nl

Natuurhus

PR en communicatie

In 2022 zijn, evenals in het jaar ervoor, vier afleveringen van het Natuurhusblad verschenen in een oplage van ca. 900 stuks. Op vrijwillige basis slaagden hoofdredactrice en vormgever erin - met een redactie die gevormd wordt uit leden van de participerende verenigingen - een blad te produceren met een professionele uitstraling. Dit blad is niet zozeer bedoeld als verenigingsblad, maar het beoogt een brug te slaan tussen SNA/verenigingen enerzijds en het publiek anderzijds. Doel is ook nu weer: mensen interesseren voor natuur, cultuur, milieu en duurzaamheid en proberen ze daarin actief te krijgen. Daarom bevat het blad veel achtergrondinformatie en een zo volledig mogelijke activiteitenagenda; jongerenpagina's mogen natuurlijk niet ontbreken.

De website (www.natuurhusalmelo.nl) is wat meer op informatie gericht en ondergaat voortdurend een vernieuwingsslag. Publicaties van de Stichting (uitgaven Natuurhusblad, activiteitscatalogus en catalogus

'Middagje Natuurhus'

Almelo's Weekblad di 3 mei 2022

ALMELO - Een heerlijk middagje Natuurhus, geïnitieerd door Kiwanis Almelo, werd het afgelopen donderdag voor een groep van zo'n veertig kinderen en twintig volwassenen uit Oekraïne. "Ze werden hartelijk ontvangen door vrijwilligers van het Natuurhus en leerlingen van het Erasmus. Met behulp van de meegereisde tolk werden er kleine groepjes gevormd die werden rondgeleid door het park. Ondertussen werd door vrijwilligers van het Natuurhus limonade, koffie en taart klaargezet. Een rustmoment om samen een drankje met versnapering te genieten in de buitenlokalen van het Doepark. Daarna lekker uitleven op de waterspeelplaats en rollebollen over het gras. Totdat de geur van pannenkoeken de kinderen en ouders weer bij elkaar bracht. De vrijwilligers hadden eer van hun werk, met stroop, poedersuiker of honing, de pannenkoeken waren binnen no-time op! En dan is een leuke middag ook weer zo voorbij, de bus kwam alweer in zicht. De chauffeur werd zeker niet vergeten, ook hij kreeg een drankje met wat lekkers", aldus Ellen Rodenstein.

(uitleen)lesmaterialen) zijn in pdf-formaat te vinden op de website. Waar mogelijk worden PR en communicatie via de traditionele kanalen (krant, huis-aan-huisbladen) nagestreefd.

De Stichting heeft zich ook op de sociale media geworpen en Facebook, Instagram en Twitter zijn informatiekanalen waar de Stichting, zeker gezien

de snel veranderende actualiteit, graag gebruik van maakt. Een social media-team ziet al resultaten van het frequente posten.

Ook in 2022 heeft de Stichting getracht de contacten met de achterban en de buurtbewoners rondom het Doepark de Hagen zo zorgvuldig mogelijk te laten verlopen. Er worden regelmatig buurtbrieven en nieuwsbrieven verstuurd en bezorgd en de "bijpraatmomenten" met de VVE's zijn een terugkerend agendapunt.

De SNA is bezig om een nieuwe acquisitie-opzet te implementeren, om zodoende een duidelijker beeld te krijgen (en te geven) van de betrokken donateurs, vrienden en groenpartners.

Activiteiten

De binnen de Stichting Natuurhus Almelo participerende verenigingen organiseren door het jaar heen een indrukwekkend aantal activiteiten op het gebied van natuur, milieu, cultuur en duurzaamheid.

Het deelnemen aan activiteiten als wandelen, fietsen, excursies en cursussen staat vrijwel altijd open voor buitenstaanders, soms tegen een geringe toeslag. Deze laagdrempeligheid is er vooral op gericht deelname aan activiteiten door een breed publiek te bevorderen en daarmee – gevolg te geven aan het gestelde in artikel 2.1 van de statuten. (Dat artikel gaat over het promoten van natuur, cultuur, milieu en duurzaamheid); artikel 2.2 gaat over het realiseren van een permanent Natuurhus.)

De activiteiten van SNA en/of participerende verenigingen zijn te vinden op de evenementen-kalender op de website. In het viermaal per jaar verschijnende kleurrijke tijdschrift van het Natuurhus staat ook steeds de actuele activiteiten-kalender. Werving voor activiteiten onder een breder publiek gebeurt overigens niet alleen via het Natuurhusblad en uitgaven van de participerende verenigingen, maar ook via de website, de krant en (papieren en digitale) weekbladen. Het bestuur van de Stichting denkt dat het bereik van onze wervingsactiviteiten nog sterk zal verbeteren nu het Natuurhus op een centrale plek in de stad (Doepark de

Hagen) is gerealiseerd. De verwachting is dat, mede door de activiteitenmatrix die samengesteld wordt vanuit het project De Groene Loper, de activiteiten in Doepark de Hagen, zullen toenemen (verderop in dit jaarverslag leest u meer over De Groene Loper).

Het oogstfestival in oktober, de Nacht van de Nacht (IVN/AstronA) waren succesvol en werden drukbezocht. SNA is bezig om een programma voor breder publiek in het Doepark samen te stellen op het gebied van natuur, cultuur, milieu en duurzaamheid, waarmee in het najaar van 2022 gestart werd. Dit programma bestaat uit een aantal jaarlijks terugkerende festivals en evenementen:

• Lentefair	organisatie: Groei&Bloei en 't Iemenschoer
• Zomerzonnwende	organisatie: IVN en AstronA
• Imkerijdagen	organisatie: 't Iemenschoer
• Fête de la Nature	organisatie: IVN
• Oogstfestival	organisatie: SNA
• Nacht van de Nacht	organisatie: AstronA en IVN
• Mirrewinter	organisatie: KNNV en NIVON

Dit programma wordt van harte ondersteund door Almelo Promotie.

Activiteiten gericht op de jeugd

Scharrelkids

Alle jeugdactiviteiten vinden plaats vanuit het Natuurhus in het Doepark.

De Scharrelkids hadden in 2022, verdeeld over drie leeftijdsgroepen, 43 jeugdleden. Mede door de lockdown waren er in de eerste twee maanden nog geen activiteiten, maar vanaf maart zijn er 8 bijeenkomsten georganiseerd en worden er per leeftijdscategorie een groot aantal activiteiten aangeboden onder de enthousiaste leiding van 9 vrijwilligers.

Yvonne Kuiphuis, de jarenlange coördinator van de Scharrelkids, heeft haar taken in juni 2022 overgedragen aan Florinda te Riele-Back. We zijn Yvonne voor haar jarenlange inzet dankbaar en ze blijft, met andere taken, wel beschikbaar voor IVN en het Natuurhus.

NME-werkgroep

De kinderactiviteiten van het Natuurhus vinden gemiddeld 1x per maand plaats op de zogenoemde Kinder-doe-middagen.

Verder zijn er tijdens de evenementen in het Doepark activiteiten voor kinderen, tijdens de schoolvakanties

en grotere exposities.

Dit jaar werden er 19 kinderactiviteiten georganiseerd door de NME-werkgroep, waaraan door circa 20 kinderen per activiteit werd deelgenomen. In totaal hebben bijna 400 kinderen aan de diverse activiteiten deelgenomen.

Activiteiten vanuit sociale betrokkenheid

In Almelo zijn in het voorjaar van 2022, 74 vluchtelingen uit Oekraïne opgevangen. Zij schreven zich bij de gemeente Almelo in tussen 24 februari en 7 april 2022. Op initiatief van de Kiwanis is er in samenwerking met enkele sponsors (zie krantenbericht onder 'PR en communicatie') een gezellige middag voor hen georganiseerd in het Doepark.

De stichting en verenigingen leveren in de komende jaren meer bijdragen vanuit sociale betrokkenheid. Denk daarbij aan activiteiten die de eenzaamheid onder bewoners verminderen zoals elkaar ontmoeten in het Natuurhus middels een eetcafé en/of gelegenheid om van muziek te genieten. Zo mogelijk trekt de Stichting daarin op met de gemeente Almelo en andere verenigingen en/of sponsors.

Activiteiten gericht op ouderen

Vanaf 2015 is door IVN en SNA een nieuwe activiteit gestart onder de naam De Groene Visite. In samenwerking met Natuur en Milieu Overijssel is een groep vrijwilligers opgeleid en ingezet voor het in contact brengen met de natuur van dementerende bejaarden. Het blijkt dat hierdoor veel

herinneringen van vroeger worden bovengehaald. Veel zorginstellingen hebben enthousiast gereageerd en een groene visite aangevraagd. Er zijn in 2022 vanaf maart 35 groene visites afgelegd bij de diverse instellingen en daarmee ongeveer 475 ouderen bereikt.

Dit jaar werd ook de nieuwe koffer gepresenteerd: "Met de goastok door Twente". Geld voor de materialen werd beschikbaar gesteld door de vrienden van Eugeria.

Een wervend artikel in de Tubantia leidde tot een uitbreiding van het aantal vrijwilligers tot 14 personen. In september kreeg de groep vrijwilligers een cursusdag over "Dementie" en in het middagdeel over "Zintuigelijke beleving in de natuur", aangeboden door Natuur en Milieu Overijssel.

Geïnteresseerden kunnen mailen naar:

groenevisite.ivn.almelo@gmail.com

Uitleen NME

Op basis van de al vermelde Dienstverleningsovereenkomst wordt de uitleen van lesmateriaal aan basisscholen en opvangcentra per sinds 2014 verzorgd door de Stichting Natuurhus Almelo.

Het Natuurhus is zo ingericht dat basisschoolleerkrachten die de leskisten komen ophalen, gebruik kunnen maken van een achteringang waar een goederenlift is geïnstalleerd.

Er is een ruime keuze aan allerhande lesmaterialen (leskisten, lesdozen, ontdekdozen, lespakketten, video's/Dvd's etc.). Voor het schooljaar 2021-2022 werd wederom een uitgebreide kleurige catalogus geproduceerd, die onder de scholen werd verspreid en op de website te zien was. De bedoeling is om zoveel mogelijk mensen – en niet alleen binnen het onderwijs – kennis te laten maken met wat het Natuurhus kan bieden.

Een nieuwe leskist (Kringloopspel) is aan het assortiment toegevoegd.

Momenteel zijn er meer dan 80 actieve leskisten die aangeboden worden onder 93 scholen.

In 2022 zijn er 4403 kinderen bereikt; basisscholen maken nog steeds graag gebruik van het aanbod.

Bibliotheek

Dit jaar zijn wederom diverse media (boeken, tijdschriften, dvd's) aangeschaft ter bevordering van kennis over natuur en milieu met als doel bewustwording te stimuleren en groen gedrag aan te moedigen. Bij de acquisitie wordt gelet op actualiteit en diversiteit van de thema's. De doelgroep omvat zowel kinderen als volwassenen, zowel vrijwilligers (ter ondersteuning van alle activiteiten) als bezoekers van het Natuurhus.

Er is een begin gemaakt met het samenstellen van een digitale catalogus, vergelijkbaar met die van de Openbare Bibliotheek, waarin alle aanwezige media wordt opgenomen en ontsloten waardoor de collectie veel toegankelijker wordt voor een breed publiek.

De Groene Loper

Eind 2020 heeft de Stichting Natuurhus Almelo bij de provincie en gemeente het verzoek ingediend om De Groene Loper Overijssel ook voor Almelo te kunnen voortzetten. In het verleden heeft Almelo twee keer een periode van twee jaar kunnen profiteren van de missie van de Groene Loper nl. bewoners en bedrijven betrekken bij natuur, landschap en biodiversiteit, ofwel de eigen natuurlijke leefomgeving. Een Groene Loper verbindt bestaande bewonersinitiatieven met elkaar en maakt deze zichtbaar, zodat zoveel mogelijk mensen in aanraking komen met natuur dicht bij huis. Deze initiatieven kunnen variëren van buurttuin tot stadslandbouw, en van groene BSO tot bloemenlinten.

De provincie en gemeente hebben dit verzoek, dit project gehonoreerd en SNA heeft Frank van Marle en Miriam ten Velde bereid gevonden om dit project van de grond te trekken gedurende de komende twee jaren. Daarbij worden ze ondersteund door een kernteam vanuit SNA. Het bestuur van SNA is de stuurgroep voor De Groene Loper.

projecten

In 2022 zijn er weer verschillende projecten geweest. Onder andere in het voorjaar de inzaaiactie waarbij er aan meer dan 300 initiatieven bloemenzaad is uitgedeeld.

De Groene Loper Almelo heeft buurtverenigingen en andere initiatieven ondersteund in hun aanvraag bij het Oranjefonds voor NL Doet.

Hierdoor zijn er 8 projecten geweest die met ondersteuning hun straat of buurt hebben vergroend.

Er is aandacht besteed aan Duurzame Dinsdag, er was voor bedrijven een rondwandeling in het park en er werd gekeken naar een mogelijke duurzame samenwerking voor de toekomst.

Er zijn duizenden bloembollen de grond in gegaan op verschillende plekken in de openbare ruimte in overleg met de Gemeente.

Er is ondersteuning geboden aan de Natuurwerkdag, er is gesnoeid, babyboompjes zijn getrokken en elders geplant, aan een ijsvogelwand is onderhoud gepleegd.

Vanuit de Groene Loper is ondersteuning geboden aan de verbinding tussen stad en land door medewerking, inzet van ideeën te verlenen aan het Oogstfestival.

Daarnaast zijn er tientallen nieuwe inheemse bomen geplant en zijn er tijdens de najaarsactie "Stoepgroen Samen Doen" in 2022 diverse geveltuintjes en boomspiegels aangelegd die door bewoners zelf worden onderhouden.

Zo heeft de wijk Nieuwstraatkwartier in Almelo 50 pakketten voor geveltuinen ontvangen en is er een mooie samenwerking geweest met wijkcentra, Gemeente, bewoners en Groene loper. Er zijn insectenhôtels uitgedeeld aan initiatiefnemers die hun boomspiegel onderhouden.

Er zijn meer dan 300 stokrozen uitgedeeld tijdens het gezamenlijk optreden met de Gemeente in de actie tegelwippen.

De Groene Loper heeft initiatieven geholpen met een aanvraag voor burendag.

Door de uitvoering van 8 groenprojecten zijn er diverse hagen geplant en is er een fruitboomgaard aangelegd.

Tenslotte

In de vroege herfst van 2021 hebben de verenigingen en de Stichting Natuurhus Almelo het Natuurhus betrokken in het Doepark. Deze prestatie is tot stand gekomen dankzij de vele vrijwilligers op allerlei terreinen: Doepark, bouw, horeca, paviljoen, enz.

Het werk van de Stichting wordt door deze, vele tientallen, vrijwilligers, zowel rechtstreeks binnen het Natuurhus als ook binnen de afzonderlijke participerende verenigingen met veel inzet verricht.

Ook in 2022, na de bouwfase, werden de werkzaamheden door de enthousiaste groep vrijwilligers gecontinueerd, meestal op vaste momenten. Gedurende de hele week zijn er vrijwilligers in Doepark en Natuurhus actief. Allen daarvoor hartelijk dank en het bestuur van SNA hoopt ook in de toekomst van die inzet gebruik te mogen maken om zo de groene agenda nog beter op de kaart te kunnen presenteren aan de verenigingen en de inwoners van Almelo.

Stichting Natuurhus Almelo,
Ellen Rodenstein
secretaris

september 2023